

Лопушинський Іван Петрович,

доктор наук з державного управління, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри державного управління і місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету, Бериславське шосе, 24, Херсон, Херсонська область, 73008, email: doctordumetaua@meta.ua, тел.: 095 515 73 49, <https://orcid.org/0000-0002-7460-7476>

Бондарева Ліна Володимирівна,

кандидат наук з державного управління, доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету (за сумісництвом), заступник директора Департаменту здоров'я Херсонської обласної державної адміністрації, м. Херсон, вул. 295-ї Стрілецької дивізії, 21, e-mail: linabondareva2006@gmail.com, тел. 050-631-43-49, <https://orcid.org/0000-0002-5025-0759>

МЕХАНІЗМИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ПОШИРЕННЮ ГОСТРОЇ РЕСПІРАТОРНОЇ ХВОРОБИ COVID-19 НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ (НА ПРИКЛАДІ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Анотація. У статті розглянуто особливості діяльності органів публічної влади України (державного управління і місцевого самоврядування) в умовах пандемії коронавірусу COVID-19, оскільки в умовах сьогодення ця вкрай небезпечна хвороба стала найбільшим викликом для державної влади всіх рівнів та місцевого самоврядування, коли економіка нашої держави й система охорони здоров'я зіткнулися з атакою названого вірусу. Закцентовано увагу на тому, що влада як на загальнодержавному рівні, так і на місцях обмежена у своїх діях (через брак фінансів, матеріальних ресурсів, лікарів, середнього медичного персоналу та ін.) у зв'язку із запровадженням карантину та режиму надзвичайної ситуації в Україні. Проаналізовано окремі законодавчі та інші нормативно-правові акти, ухвалені Урядом, Міністерством охорони здоров'я та на місцях з метою запобігання поширенню на території України, зокрема в регіонах, коронавірусу COVID-19. Наразі карантин в державі запроваджено до 28 лютого 2021 року, а в період з 8 до 24 січня 2021 року ми знову житимемо в умовах посиленого карантину. У цьому зв'язку особливої актуальності набуває проблема попередження і запобігання COVID-19 на регіональному рівні, оскільки навіть найбільш суворі заходи, ужиті державою у вигляді ухвалення нормативно-правових актів, не дадуть належного результату, якщо місцева влада (органи державної влади та органи місцевого самоврядування) не зосередить своєї уваги, фінансові, матеріальні та людські ресурси для протидії цьому всесвітньому лиху. Зроблено висновки щодо перспектив подолання в Україні цього небезпечного захворювання впродовж кількох найближчих років.

Ключові слова: пандемія коронавірусу COVID-19, запобігання та протидія COVID-19, механізми державного управління галуззю охорони здоров'я, регіональний рівень охорони здоров'я.

Lopushynskiy Ivan Petrovich,

Doctor of Science in Public Administration, Professor, Honored Worker of Education of Ukraine, Head of the Department of Public Administration and Local Self-Government of Kherson National Technical University, Beryslavske Shosse, 24, Kherson, Kherson region, 73008, email: doctordumetaua@meta.ua, tel. : 095 515 73 49, <https://orcid.org/0000-0002-7460-7476>

Bondareva Lina Volodymyrivna,

Candidate of Sciences in Public Administration, Associate Professor of the Department of Public Administration and Local Self-Government of Kherson National Technical University (part-time), Deputy Director of the Department of Health of Kherson Regional State Administration, Kherson, str. 295th Rifle Division, 21, e-mail: linabondareva2006@gmail.com, tel. 050-631-43-49, <https://orcid.org/0000-0002-5025-0759>

PREVENTION AND CONTROL MECHANISMS FOR SPREAD OF ACUTE RESPIRATORY DISEASE COVID-19 AT THE REGIONAL LEVEL (ON THE EXAMPLE OF THE KHERSON REGION)

Annotation. The article considers the peculiarities of Ukrainian public authorities' activity (public administration and local self-government) in the context of the COVID-19 coronavirus pandemic, as in today's conditions this extremely dangerous disease has become the biggest challenge for all levels of government and local self-government. Healthcare faced an attack by the said virus. Emphasis is placed on the fact that the authorities are limited in their actions both at the national level and on local levels (due to lack of finances, material resources, doctors, paramedics, etc.) due to the introduction of quarantine and the state of emergency in Ukraine. Certain legislative and other normative legal acts adopted by the Government, the Ministry of Health and on local levels were analyzed in order to prevent the spread of COVID-19 coronavirus on the territory of Ukraine, in particular in the regions. Currently, quarantine has been introduced in the country until February 28, 2021, and in the period from January 8 to 24, 2021, we will again live in conditions of enhanced quarantine. In this regard, the problem of prevention and avoidance of COVID-19 at the regional level is especially relevant, as even the most severe measures taken by the state in the form of regulations will not work properly if local authorities (public authorities and local authorities) will not focus their attention, financial, material and human resources to counter this global disaster. Conclusions towards the prospects of overcoming this dangerous disease in Ukraine in the next few years are made.

Keywords: pandemic coronavirus COVID-19, prevention and counteraction to COVID-19, mechanisms of public health management, regional level of health care.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення всі ми є свідками справді найсерйознішого виклику світового масштабу – пандемії коронавірусу COVID-19. Нині провідні економіки світу і кращі системи охорони здоров'я віч-на-віч зіткнулися з атакою цього вірусу. Генеральний директор Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) 13 березня 2020 року на брифінгу для ЗМІ з приводу COVID-19 оголосив, що на цей час Європа стала епіцентром пандемії, де реєструється більше випадків і смертей, ніж у решті країн світу (за винятком Китаю). Досвід Китаю, Республіки Корея, Сингапуру та інших країн показав, що активне тестування і відстеження контактів у поєднанні із заходами соціального дистанціювання і мобілізацією органів влади всіх рівнів та громади можуть запобігти зараженню і врятувати життя людей. Як нам видається, одним із важливих кроків, спрямованих на подолання такого кризового явища як пандемія коронавірусу, може стати запровадження дієвих заходів влади кожної держави. Задля того щоб виграти час та вберегти від хвороби якомога більше людей, майже в усіх країнах світу запроваджено тотальний карантин, що час від часу то посилюється, то послаблюється. Україна не є винятком у боротьбі з COVID-19. Наразі карантин в державі знову продовжено до 28 лютого 2021 року, а в період з 8 до 24 січня 2021 року ми житимемо ще й в умовах посиленого карантину. У цьому зв'язку особливої актуальності набуває проблема попередження і запобігання COVID-19 на регіональному рівні, оскільки навіть найбільш суворі заходи, ужиті державою (Президентом, Верховною Радою,

Кабінетом Міністрів України, Міністерством охорони здоров'я) у вигляді ухвалення законів та підзаконних нормативно-правових актів не дадуть належного результату, якщо місцева влада (органи державної влади в областях та районах та органи місцевого самоврядування) не зосередить свою повсякденну увагу, фінансові, матеріальні та людські ресурси для протидії цьому всесвітньому лиху.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упродовж 2020 року до проблеми запобігання, протидії та організації життєзабезпечення різних сфер діяльності в Україні у зв'язку з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19 зверталися Базилук Я.Б. (економічна безпека України в умовах протидії COVID-19) [1], Батиргарєєва В.С. (основні напрями протидії поширенню дезінформації (на прикладі пандемії CoVID-19) [2], Бугайчук К.Л. (питання вдосконалення положень чинного законодавства України щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби COVID-19) [3], Григораш О.В., Григораш Т. Ф., Ченцов В.В. (світова економіка в умовах COVID-19) [4], Зозуля О.І. (економічні, соціальні та культурні права людини в умовах запобігання поширенню COVID-19 в Україні) [5], Трихліб В. І., Осьодло Г. В. (COVID-19. Найактуальніша проблема сучасності) [12], Орлов П.А. (світова економічна криза і пандемія COVID-19 та їх уроки для уряду країн) [7] та ін. Водночас їхні розвідки в основному присвячено медичним, економічним та освітнім проблемам коронавірусу, спричиненого COVID-19, і по суті не стосуються механізмів державного управління га-

лузку охорони здоров'я, що є предметом нашого дослідження.

Формування мети дослідження.

Саме тому метою нашої статті й стало висвітлення механізмів запобігання та протидії поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19 на регіональному рівні (на прикладі Херсонської області).

Виклад основного матеріалу дослідження. Новий коронавірус 2019 року вперше було виявлено в м. Ухань (Китай) та ідентифіковано як причину спалаху респіраторних захворювань. Цей вірус становить значну небезпеку для життя та здоров'я людей. Коронавіруси – це велика родина вірусів, що викликають захворювання, починаючи від звичайної застуди до більш важких захворювань. Новий коронавірус – це новий штам, раніше не ідентифікований у людей. COVID-19 – це інфекційне захворювання, спричинене останнім виявленим коронавірусом (SARS-CoV-2).

Починаючи від березня 2020 року, Уряд нашої держави затвердив заходи, що слід було вжити через загрозу епідемії коронавірусної інфекції в Україні та для недопущення поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19.

З метою виконання першочергових заходів, спрямованих на протидію поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19 на території Херсонської області, проведення діагностики та надання своєчасної медичної допомоги хворим рішенням XXXIV сесії Херсонської обласної ради VII скликання від 08 квітня 2020 року було затверджено Програму протидії поширенню гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом, у Херсон-

ській області на 2020 рік, що впродовж цього ж року кілька разів доповнювалася [11].

Програму протидії поширенню гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом, у Херсонській області на 2020 рік розроблено у зв'язку із загрозою занесення та поширення в регіоні гострої респіраторної хвороби, спричиненої COVID-19, на виконання статей 29, 30 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» [8], постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» (із змінами) [9], наказу Міністерства охорони здоров'я України від 13 березня 2020 року № 663 «Про оптимізацію заходів щодо недопущення занесення і поширення на території України випадків COVID-19» [10].

Метою Програми є виконання першочергових заходів, спрямованих на протидію поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19 на території Херсонської області, проведення діагностики та надання своєчасної медичної допомоги хворим.

Одним із основних завдань Програми є проведення діагностики та надання кваліфікованої стаціонарної медичної допомоги населенню, яке захворіло на COVID-19.

З метою недопущення поширення в області коронавірусної інфекції було вжито низку першочергових відповідних заходів. Програмою було передбачено виконання 12 завдань, виконання яких покладено на Департамент здоров'я обласної державної адміністрації, заклади охорони здоров'я, райдержадміністрації, міськвиконко-

ми (за згодою), територіальні громади (за згодою).

Завдання 1. Установлення додаткових доплат медичним та іншим працівникам закладів охорони здоров'я, які безпосередньо зайняті на роботах з протидії гострої респіраторної хвороби COVID-19, у розмірі до 300 відсотків заробітної плати.

Завдання 2 включало в себе дві позиції: забезпечення медичних працівників засобами індивідуального захисту та придбання дизель-генератора для комунального неприбуткового підприємства «Херсонська обласна інфекційна лікарня імені Г.І. Горбачевського» Херсонської обласної ради.

Завдання 3 також включало в себе дві позиції: забезпечення закладів охорони здоров'я тестами та медичними виробами для визначення гострої респіраторної хвороби COVID-19 і придбання безконтактних електронних термометрів.

Завдання 4 складалося також із двох позицій: придбання потрібного обладнання для палат інтенсивної терапії комунальних закладів охорони здоров'я та забезпечення медикаментами палат інтенсивної терапії КНП «Херсонська обласна інфекційна лікарня імені Г.І. Горбачевського» Херсонської обласної ради.

Завданням 5 було передбачено придбання дезінфікуючих та миючих розчинів та пально-мастильних матеріалів.

Завдання 6 складалося з чотирьох позицій: 1. Забезпечення працівників екстреної медичної допомоги засобами індивідуального захисту. 2. Придбання медичного обладнання. 3. Придбання пально-мастильних мате-

ріалів. 4. Придбання дезінфікуючих та миючих засобів.

Завдання 7 мало три позиції: 1. Забезпечення перевезення працівників до закладів охорони здоров'я області відповідно до графіків роботи. 2. Забезпечення підвезення пацієнтів, які потребують проведення процедури гемодіалізу, до закладів охорони здоров'я області. 3. Організація перевезення громадян, які повертаються в Україну, до місця проживання на території області.

Завдання 8 передбачало проведення відповідних робіт з організації (у разі потреби) місць для проживання медичних працівників.

Завданням 9 обласна рада була зобов'язана забезпечити харчуванням медичного персоналу закладів охорони здоров'я, хворих та осіб, які перебуватимуть в обсервації.

Завдання 10. Придбання засобів індивідуального захисту.

Завдання 11 складалося з 6 позицій: 1. Забезпечення виготовлення та можливості придбання населенням області масок медичних у торговельних та аптечних закладах. 2. Забезпечення персоналу Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи Херсонської обласної державної адміністрації. 3. Придбання наметів пневмокаркасних у комплекті кількістю 11 штук. 4. Придбання бензинових генераторів кількістю 11 штук. 5. Придбання розкладачок кількістю 110 штук. 6. Придбання постільної білизни кількістю 110 комплектів.

Завдання 12 теж мало кілька позицій. 1. Забезпечення особового складу Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Херсонській області. 2. Забезпечення

особового складу: Головного управління Національної поліції в Херсонській області, Відділу патрульної поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі (73 особи); Управління патрульної поліції в Херсонській області Департаменту патрульної поліції (батальйон патрульної поліції – 384 особи); Головного управління Служби безпеки України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі (95 осіб); Управління Служби безпеки України в Херсонській області (92 особи); Військово-медичної служби Управління Служби безпеки України в Херсонській області (28 осіб); Військової частини 3056 Національної гвардії України (540 осіб); Херсонського прикордонного загону Південного регіонального управління Державної прикордонної служби України; Державної прикордонної служби України на КПВВ «Чонгар»; Чорноморсько-Азовського міжрегіонального управління Державної служби морського та річкового транспорту України; Херсонського зонального відділу Військової служби правопорядку; Херсонського обласного військового комісаріату [11]. На виконання Програми початково було заплановано понад 870 тис. грн, згодом, із посиленням цієї роботи суму було суттєво збільшено. Так, проектом бюджету Херсонської області на 2021 рік на виконання програми вже передбачено 10482,6 тис. грн, що більше від початкової суми в 12 разів.

Як видно із заходів програми, обласна влада максимально передбачила заходи щодо запобігання і боротьби з коронавірусом на території області, що дало змогу на початковому етапі вберегти населення регіону від масового поширення хвороби, про

що свідчили початкові цифри. Якщо в Україні перший хворий на коронавірус з'явився 03 березня 2020 року, то в Херсонській області – значно пізніше. Особливо кількість хворих почала зростати з початком літнього курортного сезону, коли на моря області почали приїжджати мешканці західних областей України.

Наразі в Херсонській області реалізується план протиепідемічних заходів щодо запобігання занесенню і поширенню на території регіону гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 на 2020 рік та опрацьовуються питання з відповідними службами.

За допомогою комунікацій: публікацій інформаційних матеріалів на офіційних сайтах, у соціальних мережах, виступів на радіо та телебаченні, тематичних розсилок через засоби масової інформації проводиться роз'яснювальна робота серед населення щодо загальних правил профілактики гострих респіраторних вірусних інфекцій та нового коронавірусу.

Управлінням патрульної поліції в Херсонській області Департаменту патрульної поліції та Головним управлінням Національної поліції у Херсонській області забезпечується контроль за виконанням умов режиму карантину на торгово-розважальних об'єктах. Головним управлінням Держпродспоживслужби в Херсонській області забезпечується вжиття заходів щодо негайного припинення стихійної торгівлі в Херсонській області.

Управлінням транспортної, дорожньої інфраструктури і зв'язку Херсонської міської ради і Департаментом будівництва та розвитку інфраструк-

тури обласної державної адміністрації забезпечується:

- цілодобове чергування автобуса комунального підприємства з водієм для залучення в разі потреби перевезення контактних осіб у випадках підозри на гостру респіраторну хворобу COVID-19;

- перевезення до 10 пасажирів одночасно в автобусах, що виконують регулярні пасажирські перевезення на міських автобусних маршрутах у режимі маршрутного таксі.

Відділ громадських зв'язків Херсонської міської ради забезпечує інформування населення через засоби масової інформації щодо:

- кримінальної відповідальності за порушення правил та норм, установлених з метою запобігання епідемічним та іншим інфекційним захворюванням;

- утримання від відвідування без нагальної потреби місць з великим скупченням людей, у тому числі закладів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Ужиття названих вище та інших заходів дало змогу значною мірою попередити і запобігти захворювань цим страшним недугом. У той же час регіональна влада вживала всіх можливих, а часом і неможливих заходів задля боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19. Насамперед увага зверталася на створення відповідної матеріально-технічної бази.

Так, за станом на середину грудня 2020 року всього по Херсонській області госпітальний фонд (за винятком окремих категорій) становить 4328 ліжок, 50% госпітального фонду, виділеного під COVID-19, має становити 2164 ліжка. Плановий показник забезпе-

чення ліжок киснем в області (80%) – 1731 ліжка.

Наразі для госпіталізації хворих на гостру респіраторну хворобу COVID-19 або з підозрою розгорнуто 2164 ліжка (відповідно до наказу Департаменту здоров'я обласної державної адміністрації від 17 листопада 2020 року № 1004-н «Про перепрофілювання ліжкового фонду для госпіталізації хворих на COVID-19 або з підозрою, у тому числі із супутньою патологією». Названим наказом по області визначено 15 закладів охорони здоров'я для надання стаціонарної медичної допомоги хворим з підтвердженим випадком на гостру респіраторну хворобу COVID-19 або з підозрою).

Розпорядженням керівника робіт з ліквідації наслідків медико-біологічної надзвичайної ситуації природного характеру державного рівня, пов'язаної із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) від 04 грудня 2020 року № 148, до переліку закладів охорони здоров'я, що визначені для госпіталізації пацієнтів з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, включено 11 лікарень області. Ці ж медичні заклади законтрактовано Національною службою здоров'я України за 31 пакетом – «Стаціонарна медична допомога хворим на гостру респіраторну хворобу COVID-19».

Крім того, у закладах охорони здоров'я області створено 52 мобільні бригади, що здійснюють забір матеріалу для дослідження на гостру респіраторну хворобу COVID-19 методом полімеразно-ланцюгової реакції. Усього лабораторно станом на 11 грудня 2020 року підтверджено по області – 13401 випадок: м. Херсон – захворіло

7141 особа, одужало – 2901 осіб, померло – 164 особи; Олешківський район – захворіло 1009 осіб, одужало – 620 осіб, померло – 16 осіб; Каховський район – захворіло 552 особи, одужало – 282 особи, померло – 12 осіб; Бериславський район – захворіло 335 осіб, одужало – 170 осіб, померло – 7 осіб; Великоолександрівський район – захворіло 336 осіб, одужало – 201 особа, померло – 8 осіб; м. Нова Каховка – захворіло 463 особи, одужало – 107 осіб, померло – 23 особи; Білозерський район – захворіло 741 особа, одужало – 416 осіб, померло – 13 осіб; Голлопристанський район – захворіло 372 особи, одужало – 221 особа, померло – 8 осіб; Чаплинський район – захворіло 176 осіб, одужало – 81 особа, померло – 9 осіб; Генічеський район – захворіло 185 осіб, одужало – 102 особи, померло – 4 особи; Новотроїцький район – захворіло 211 осіб, одужало – 127 осіб, померло – 5 осіб; Скадовський район – захворіло 334 особи, одужало – 204 особи, померло – 8 осіб; Каланчацький район – захворіло 110 осіб, одужало – 81 особа, померлих немає; Верхньорогачицький район – захворіло 64 особи, одужало – 14 осіб, померлих немає; Високопільський район – захворіло 117 осіб, одужало – 106 осіб, померлих немає; Нововоронцовський район – захворіло 100 осіб, одужало – 47 осіб, померла 1 особа; Великолепетиський район – захворіло 168 осіб, одужало – 60 осіб, померло – 7 осіб; Нижньосірогозький район – захворіло 173 особи, одужало – 68 осіб, померлих немає; Горностаївський район – захворіло 60 осіб, одужало – 13 осіб, померлих немає; Іванівський район – захворіло 117 осіб, одужало 54 особи, померла 1 особа [6].

Таким чином, за станом на середину грудня 2020 року в Херсонській області одужало 6113 осіб (із них – 552 медичні працівники). Померло з початку епідемії 306 осіб (із них 6 медичних працівників). На лікуванні перебуває 6982 особи. У закладах охорони здоров'я перебуває – 1098 осіб, у тому числі 601 особа з COVID-19 та 497 осіб з підозрою (15,7% до загальної кількості осіб, що перебувають на лікуванні): Стан хворих з підтвердженням COVID-19 – 601 особа: легкого ступеня важкості – немає, середнього ступеня важкості – 437 осіб (217 осіб отримують кисень), важкого ступеня важкості – 164 особи (147 осіб отримують кисень, 17 осіб перебувають на ШВЛ). Усього по області відсоток зайнятих ліжок хворими на гостру респіраторну хворобу COVID-19 та пацієнтів з підозрою становить 50,7% [6].

Нині в закладах охорони здоров'я, визначених для надання медичної допомоги пацієнтам з коронавірусною хворобою, здійснено заходи щодо перепрофілювання та збільшення ліжкового фонду до 2164 ліжок. Відсоток забезпечення ліжок медичним киснем становить 66,13% (усього підключено 932 точки централізованої подачі кисню та наявні 444 кисневих концентратори, що забезпечують киснем 499 ліжок – усього 1431 ліжко-місце забезпечено медичним киснем). Водночас, продовжується процес облаштування та забезпечення не менше 80% цих ліжок доступом до медичного кисню. Названі заклади забезпечені апаратами ШВЛ в кількості 195 штук [6].

На 11 грудня 2020 року на лікуванні перебувало 601 хворий з підтвердженням COVID-19, із них 364 хворих отримує централізовано кисень, що

становить – 60,6%. Лікувалося вдома 7146 осіб. Стан 7146 осіб задовільний, вони перебувають під медичним наглядом медичних працівників. Діти до 18 років – 379 випадків (378 дітей спостерігаються вдома, 1 дитина в центральній міській лікарні Нова Каховка), у тому числі 12 дітей – до одного року. (Із загальної кількості дітей одужали 412 осіб) [6].

Медичні працівники – 474 осіб (10 осіб лікується в обласній інфекційній лікарні, 3 особи в центральній міській лікарні м. Нова Каховка, 1 особа в Каховській центральній районній лікарні, 11 осіб – у КНП «Херсонська міська клінічна лікарня імені Афанасія і Ольги Тропіних» Херсонської міської ради, 6 осіб – у КНП «Херсонська міська клінічна лікарня ім. Є.Є. Карабелеша» Херсонської міської ради, 443 особи лікувалося вдома). (Із загальної кількості медичних працівників 6 осіб померло, 552 особи одужали) [6].

За станом на 11 грудня 2020 року в області в наявності 18894 ПЛР-тестів для проведення першого та другого етапів полімеразно ланцюгової реакції для виявлення гострої респіраторної хвороби COVID-19. Кількість же тестів в області на ту ж саму дату складала 10260 для проведення лабораторного дослідження на COVID-19 методом імуноферментного аналізу (ІФА) [6].

В області здійснює лабораторне тестування на COVID-19 методом імуноферментного аналізу (ІФА) 11 лабораторій. Усього проведено лабораторних досліджень методом ІФА – 176612 (1260 досліджень проведено лише за 10 грудня 2020 року). Виявлено позитивні результати в 316 осіб, які направлено на ПЛР-тестування для підтвердження

або спростування гострої респіраторної хвороби COVID-19 [6].

На Херсонщині проводиться лабораторне тестування на COVID-19 методом полімеразно ланцюгової реакції (ПЛР) у 3 лабораторіях. Усього проведено лабораторних досліджень методом ПЛР – 127099 (1398 дослідження проведено лише за 10 грудня 2020 року). Виявлено позитивні результати в 362 осіб [6].

Слід також зазначити, що на Херсонщині велика надається диджиталізації процесів запобігання та протидії коронавірусу. Так, уже в грудні 2020 року запрацювали дві електронні програми «Меддата» та «Медейр». Програми працюють у межах протидії поширенню коронавірусної інфекції. Їх мета – як можна швидше діагностувати пацієнтів з підозрою на COVID-19 та оперативно госпіталізувати хворих до лікарень. Зокрема, програма «Медейр» дозволяє сімейним лікарям заносити до бази даних заявки на ПЦР-тестування проби, узяті в пацієнта. Біоматеріал відразу ж доставляють до Херсонського лабораторного центру. Інформація про результати надсилається електронною поштою в зворотному напрямку. За наявності інфекції в організмі пацієнта медики розпочинають лікування. Крім того, інформація, потрібна для контролю самоізоляції контактних осіб, надходить до правоохоронних органів. Програма «Меддата» дає можливість швидше визначити, у якій самі лікарні є вільні місця для хворих на коронавірус. Дані про це доступні в режимі онлайн. Як зазначає керівництво Херсонської обласної державної адміністрації, Херсонщина – одна із перших в Україні, де запроваджено такі програми.

Отже, як видно із наведеної статистики та практики роботи, обласна влада докладає всіх зусиль до запобігання та лікування хворих, що віднайшло своє визнання й оцінку. Так, 04 грудня 2020 року Тимчасовий виконувач обов'язків Голови Національної служби здоров'я України (НСЗУ) Андрій Віленський, перебуваючи з робочим візитом на Херсонщині, відвідав Херсонську дитячу обласну клінічну лікарню, яка цього ж дня отримала нове професійне холодильне обладнання, що використовуватиметься для зберігання і транспортування вакцини. Крім того, високий гість побував у КНП «Херсонська міська клінічна лікарня імені Афанасія і Ольги Тропіних» Херсонської міської ради та КНП «Херсонська обласна інфекційна лікарня ім. Г.І. Горбачевського» Херсонської обласної ради, що наразі приймають пацієнтів, хворих на COVID-19.

А. Віленський ознайомився з організацією надання медичної допомоги, а саме з обладнанням, що використовують у медичних закладах, дотриманням надання протоколів медичної допомоги та перевірив забезпеченість індивідуальними засобами захисту медиків. Крім того, він особисто поспілкувався з лікарями та медичним персоналом, які працюють з хворими на гостру респіраторну хворобу COVID-19, з приводу отримання ними надбавок.

Також Андрій Віленський відзначив високу професійну роботу директора Департаменту здоров'я Херсонської обласної державної адміністрації, депутата обласної ради Віктора Короленка в напрямку забезпечення лікарень киснем: «Ваші рішення щодо кисню блискучі. Заклади працю-

ють на високому рівні. Прошу передати колективам подяку від НСЗУ за їх роботу в інтересах пацієнтів. Сподіваюся, що наша Служба зможе розраховувати на особисту консультативну підтримку директора Департаменту здоров'я Віктора Короленка в майбутньому» [13].

Наразі в Херсонській області будуть сховища для медичного кисню. Їх буде розміщено в КНП «Херсонська обласна інфекційна лікарня ім. Г.І. Горбачевського» Херсонської обласної ради та КНП «Херсонська міська клінічна лікарня імені Афанасія і Ольги Тропіних» Херсонської міської ради. Уже підготовлено відповідні фундаменти. До кінця грудня 2020 року планується завезти обладнання для монтажу колон, що вміщуватимуть по 20 тонн кисню кожна. Водночас обласна влада вже наразі переймається питаннями збереження вакцини, що невдовзі має надходити до херсонського регіону, та проведення вакцинації херсонців, насамперед вразливих категорій, яка має розпочатися в Україні від середини 2021 року.

Висновки. Таким чином, органи влади регіонального рівня для подолання пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19 мають забезпечити виконання таких основних завдань: інформування населення щодо профілактики та недопущення поширення на території регіонів COVID-19; забезпечення безпечних умов праці медичних працівників; проведення обстеження населення на коронавірус; забезпечення палат інтенсивної терапії закладів охорони здоров'я відповідними медикаментами, обладнанням та киснем; надання екстреної медичної допомоги, розпочати від

середини 2021 року вакцинацію населення, насамперед вразливих його категорій. Виконання вищезначених завдань дасть змогу: попередити поширення та забезпечити лікування на території регіонів гострої респіраторної хвороби, спричиненої COVID-19; забезпечити проведення діагностики коронавірусу COVID-19; забезпечити доступність, підвищити якість та своєчасність надання медичної допомоги населенню незалежно від місця проживання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Базилук Я.Б. Економічна безпека України в умовах протидії COVID-19 [Електронний ресурс] / Я. Б. Базилук // Причорноморські економічні студії. – 2020. – Вип. 54. – С. 34-38. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2020_54_7

2. Батиргарєєва В.С. Основні напрями протидії поширенню дезінформації (на прикладі пандемії CoVID-19) [Електронний ресурс] / В. С. Батиргарєєва // Інформація і право. – 2020. – № 2. – С. 121-131. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2020_2_13

3. Бугайчук К.Л. Питання вдосконалення положень чинного законодавства України щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби COVID-19 [Електронний ресурс] / К. Л. Бугайчук // Право і Безпека. – 2020. – № 2. – С. 147-155. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2020_2_22

4. Григораш О.В. Світова економіка в умовах COVID-19 [Електронний ресурс] / О. В. Григораш, Т. Ф. Григораш, В. В. Ченцов // Економіка та держава. – 2020. – № 4. – С. 104-108.

5. Зозуля О.І. Економічні, соціальні та культурні права людини в умовах запобігання поширенню COVID-19 в Україні [Електронний ресурс] / О. І. Зозуля // Пра-

во і Безпека. – 2020. – № 2. – С. 156-163. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2020_2_23

6. Інформація щодо епідеміологічної ситуації та запобігання поширенню на території області коронавірусу COVID-19 станом на 11 грудня 2020 року // Поточний архів Департаменту здоров'я Херсонської обласної державної адміністрації.

7. Орлов П.А. Світова економічна криза і пандемія COVID-19 та їх уроки для уряду країн [Електронний ресурс] / П. А. Орлов // Бізнес Інформ. – 2020. – № 6. – С. 30-40.

8. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06 квітня 2000 №1645-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text>

9. Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-%D0%BF#Text>

10. Про оптимізацію заходів щодо недопущення занесення і поширення на території України випадків COVID-19: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 13 березня 2020 року № 663. URL: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-13032020-663-pro-optimizaciju-zahodiv-schodonedopuschennja-zanesennja-i-poshirennja-na-teritorii-ukraini-vipadkiv-covid-19>

11. Про програму протидії поширенню гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом, у Херсонській області на 2020 рік: Рішення XXXIV сесії Херсонської обласної ради VII скликання від 08 квітня 2020 року № 1640. URL: <https://drive.google.com/file/d/14anMqWUvfFKz8ZstiYCPFpghtcxjfQVf/view>

12. Трихліб В.І. COVID-19. Найактуальніша проблема сучасності [Електронний ресурс] / В. І. Трихліб, Г. В. Осьодло // Український журнал військової медицини. – 2020. – Т. 1, № 1. – С. 5-24. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrjmm_2020_1_1_3

13. Голова НСЗУ високо оцінив роботу головного лікаря Херсонщини. URL: <https://firstregion.com.ua/novyny-hersonshhyny/golova-nszu-vysokogo-oczinyv-robotu-golovnoho-likarya-hersonshhyny/>

REFERENCES:

1. Bazyliuk, Ya.B. (2020). Ekonomichna bezpeka Ukrainy v umovakh protydii COVID-19 [Economic security of Ukraine in the conditions of counteraction COVID-19]. *Prychornomorski ekonomichni studii – Black Sea Economic Studies*, 54, 34-38. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2020_54_7 [in Ukrainian].

2. Balyzhareieva, V.S. (2020). Osnovni napriamy protydii poshyrenniu dezinformatsii (na prykladi pandemii CoVID-19) [The main directions of counteracting the spread of misinformation (on the example of the CoVID-19 pandemic)]. *Informatsiia i pravo – Information and Law*, 2, 121-131. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2020_2_13 [in Ukrainian].

3. Buhachuk, K.L. (2020). Pytannia vdoskonalennia polozhen chynnoho zakonodavstva Ukrainy shchodo zapobihannia vynyknenniu i poshyrenniu koronavirusnoi khvoroby COVID-19 [Questions of improvement of provisions of the current legislation of Ukraine concerning prevention of emergence and distribution of coronavirus disease COVID-19]. *Pravo i Bezpeka – Law and Security*, 2, 147-155. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2020_2_22 [in Ukrainian].

4. Hryhorash, O.V., Hryhorash, T. F., Chentsov, V. V. (2020). Svitova ekonomika v umovakh COVID-19 [World economy in terms of COVID-19]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and State*, 4, 104-108 [in Ukrainian].

5. Zozulia O.I. (2020). Ekonomichni, sotsialni ta kulturni prava liudyny v umovakh zapobihannia poshyrenniu COVID-19 v Ukraini [Economic, social and cultural human rights in terms of preventing the spread of

COVID-19 in Ukraine]. *Pravo i Bezpeka – Law and Security*, 2, 156-163. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2020_2_23 [in Ukrainian].

6. Informatsiia shchodo epidemiolohichnoi sytuatsii ta zapobihannia poshyrenniu na terytorii oblasti koronavirusu COVID-19 stanom na 11 hrudnia 2020. Potochnyi arkhiv Departamentu zdorovia Khersonskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii. – нужна ссылка или издательство, год

7. Orlov, P.A. (2020). Svitova ekonomichna kryza i pandemiia COVID-19 ta yikh uroky dlia uriadu krain [The global economic crisis and the COVID-19 pandemic and their lessons for the government of countries]. *Biznes Inform – Business Inform*, 6, 30-40 [in Ukrainian].

8. Zakon Ukrainy “Pro zakhyst naseleennia vid infektsiinykh khvorob” : vid 06 kvitnia 2000, № 1645-III [Law of Ukraine “On protection of the population from infectious diseases” from April 6 2000, № 1645-III]. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text> [in Ukrainian].

9. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy “Pro zapobihannia poshyrenniu na terytorii Ukrainy hostroi respiratornoi khvoroby COVID-19, sprychynenoiu koronavirusom SARS-CoV-2” : vid 11 bereznia 2020 roku, № 211 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On prevention of the spread of acute respiratory disease COVID-19 caused by coronavirus SARS-CoV-2 on the territory of Ukraine” from March 11 2020, № 211]. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

10. Nakaz Ministerstva okhorony zdorovia Ukrainy “Pro optymizatsiiu zakhodiv shchodo nedopushchennia zanesennia i poshyrennia na terytorii Ukrainy vypadkiv COVID-19” : vid 13 bereznia 2020 roku, № 663 [Order of the Ministry of Health of Ukraine “On optimization of measures to prevent the introduction and spread of COVID-19 cases on the territory of Ukraine”

from March 13 2020, № 663]. *moz.gov.ua*. Retrieved from <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-13032020--663-pro-optimizaciju-zahodiv-schodo-nedopuschennja-zanesennja-i-poshirennja-na-teritorii-ukraini-vipadkiv-covid-19> [in Ukrainian].

11. Rishennia XXXIV sesii Khersonskoi oblasnoi rady VII sklykannia "Pro prohramu protydii poshyrenniu hostroi respiratornoi khvoroby, sprychylenoi koronavirusom, u Khersonskii oblasti na 2020 rik" : vid 08 kvitnia 2020 roku № 1640 [Decision of the XXXIV session of the Kherson regional council of the VII convocation "On the program to combat the spread of acute respiratory disease caused by coronavirus in the Kherson region for 2020" from April 8, 2020 № 1640]. *drive.google.com*. Retrieved from <https://drive.google.com/file/d/14anMqWUvfFKz8ZstiYCPFpghtcxjfQVf/view> [in Ukrainian].

12. Trykhlub, V.I., Osodlo, H.V. (2020). COVID-19. Naiaktualnisha problema suchasnosti [COVID-19. The most pressing problem of modernity]. *Ukrainskyi zhurnal viiskovoi medytsyny – Ukrainian Journal of Military Medicine*, 1(1), 5-24. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrjmm_2020_1_1_3 [in Ukrainian].

13. Holova NSZU vysoko otsinyv robotu holovnoho likaria Khersonshchyny [The Chairman of the National Health Insurance Fund praised the work of the Chief Physician of the Kherson Region]. (2020). *firstregion.com.ua*. Retrieved from <https://firstregion.com.ua/novyny-hersonshhyny/golova-nszu-vysokogo-oczinyv-robotu-golovnogo-likarya-hersonshhyny/> [in Ukrainian].